Liudmila Skyrdá

Amor & Mope

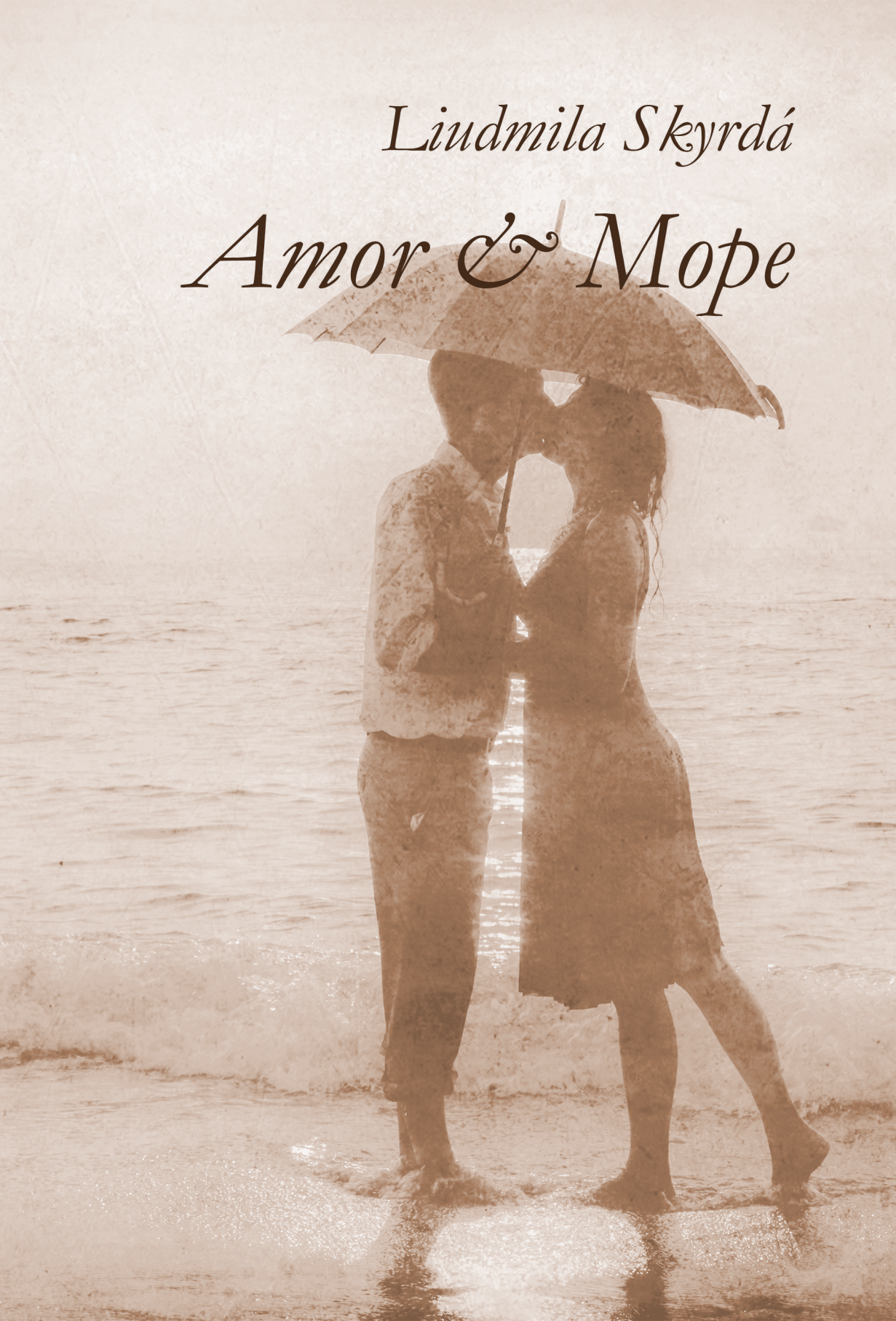

Liudmila Skyrdá

Amor & Mope

Переклад кандидата філологічних наук, доцента
Олени Курченко
Traducción de la doctora en ciencias filológicas,
profesora titular Olena Kúrchenko

Kyiv–Madrid
2016

UDC 821.134.2-1(477)](081.2)
BBK 84-5(4Укр=Ісп)я44
S44

Liudmila Skyrdá

Amor & Mope: поезії. – К. :Освіта України, 2016. – 89 с.

Нова книга відомої української поетеси "Amor & Mope" присвячена Іспанії. Література, живопис, архітектура, музика, природа цієї чудової європейської країни стали могутнім імпульсом і натхненням до народження цих віршів.

Широке коло культорологічних рефлексій, пов'язаних з іменами Пікассо, Лорки, Веласкеса, Гауді, Сервантеса, Далі, духовна і транзиторна географія країни, включення етнохронотопів – все це вибудовує своєрідний суто європейський дискурс текстів, які не можуть не захопити читача.

Щасливої мандрівки Іспанією.

El nuevo libro de la famosa poetisa ucraniana "Amor & Mar" se dedica a España. Las letras, la pintura, la arquitectura, la música y la naturaleza de este magnífico país han sido un poderoso impulso e inspiración para la creación de estos versos.

Un amplio círculo de reflexiones culturológicas relacionadas con los nombres de Picaso, Lorca, Velázquez, Gaudí, Cervantes, Dalí, la geografía espiritual y transitoria del país, la inclusión de etnocronotopos, todo esto crea un discurso sui generis genuinamente europeo de textos que no pueden hacer otra cosa que cautivar al lector.

Buen viaje por España.

УДК 821.134.2-1(477)](081.2)
ББК 84-5(4Укр=Ісп)я44

© Skyrdá Liudmila, 2016

Посол Королівства Іспанії
Луіс Ґомес де Аранда

Передмова

Для мене є великим задоволенням побіжно представити читачеві цю унікальну книгу: збірку творів української поетеси, присвячену Іспанії і прекрасно перекладену іспанською мовою.

Книга змальовує українському читачеві образ Іспанії. Не дивує той факт, що українська мисткиня зосередила увагу саме на південній та середземноморській Іспанії (а це не одне й те саме), адже обидві мають яскравий характер, що дозволяє вирізняти їх як щось особливе не лише серед народів Європи, а навіть і у самій Іспанії. Водночас – і завдяки перекладу поезій – книга дарує іспанському читачеві надзвичайно цікавий досвід – побачити свою країну чужими очима. Відносно чужими. Про це далі.

Вірші Людмили Скирди, сповнені натхнення і ніжності до Іспанії, є – кожен з них – елементами мозаїки, яка створює образ Іспанії очима світу, змальовує її пейзажі, її людей, і, що є найцікавішим, пропонує інтерпретацію суті "іспанськості" як культурного явища.

Це двомовне іспано-українське видання є особливим ще й з огляду на те, скільки книг Людмили Скирди вже було видано у різних країнах Європи та Азії.

Поезії, пройняті сонцем і музикою, силою і пристрастю та відображають дуже цікавий синтез, який збагачує взаємодія між поетичними суб'єктом та об'єктом.

Розташовані обидві на півдні, проте майже на протилежних межах – західній та східній – нашого континенту, Іспанія та Україна мають вкрай різні історичні долі. Однак, незважаючи на величезну різницю у життєвих досвідах обох народів, вони

мають спільний культурний субстрат, який без сумніву об'єднує їх в одну родину. Рим та Константинополь, міста, що колись були братами-близнюками і водночас суперниками, – латинська та православна культури – є фундаційними зернами наших країн. Країн дуже різних на перший поверхневий погляд, які, проте, якщо абстрагуватися від націоналістичного нарцисизму і зосередитися на головному, є по суті одним і тим самим – нашою Європою, що від свого народження є єдиним цілим і має спільну долю у загальному значенні, і – ніколи це не було так помітно, як тепер – спільну долю у цьому новому тисячолітті. Цією нашою Європою, яка сьогодні переживає вирішальні роки і ставить на карту свою сутність або ж навіть своє існування з жахливою фривольністю.

Україну та Іспанію, ці дві країни нашої Європи, відмінні і водночас подібні, об'єднує спільна риса пристрасності, часом надмірної, що так відрізняє нас від північної Європи. Все показує на те, що "протестантський прибраний рай", про який згадує Ніколай Гумільов, не для нас.

Я радий з того, що свого часу моя професійна кар'єра привела мене до України – країни, з якою відтоді мене поєднує особливий зв'язок.

На завершення хотів би відзначити прекрасний переклад іспаністки Олени Курченко, яка таким чином продовжує свою гідну працю з медіації у культурних відносинах між нашими країнами.

Embajador de España
Luis Gómez de Aranda

Prefacio

Constituye un placer para mí presentar brevemente un libro tan singular: la obra de una poetisa ucraniana, dedicada a España y traducida excelentemente al español.

El libro ofrece al lector ucraniano una imagen de España. No puede sorprender que la visión de una escritora ucraniana se haya centrado precisamente en las Españas meridional y mediterránea (no son la misma cosa), pues ambas poseen una personalidad que permite identificarlas como algo singular entre los pueblos de Europa y aun del resto del país. Al mismo tiempo, y gracias a la traducción de los poemas, el libro ofrece al lector español la experiencia enormemente interesante de observar su propio país con ojos ajenos. Relativamente ajenos. De eso más adelante.

Los poemas de Liudmyla Skyrdá, llenos de inspiración y cariño hacia España, constituyen, cada uno, la pieza de un mosaico que en su conjunto ofrece una imagen de España en el mundo, sus paisajes, sus gentes y, lo que resulta más interesante, una interpretación de la esencia de lo español como fenómeno cultural.

Esta edición bilingüe hispano-ucraniana resulta especialmente satisfactoria por cuantos libros de Liudmyla Skyrdá han sido anteriormente publicados en diferentes países de Europa y Asia.

Los poemas están llenos de sol y de música, de fuerza y de pasión y reflejan una síntesis muy interesante, a la que no es ajena la interacción entre el sujeto y el objeto poéticos.

Situados ambos al sur, pero casi en extremos opuestos occidental y oriental de nuestro continente, España y Ucrania han conocido destinos históricos muy diferentes. No obstante, la enorme diferencia

en las experiencias vividas por ambos pueblos, coexiste con un substrato cultural que hace que constituyan sin lugar a dudas una familia. Roma y Constantinopla, ciudades que fueron un día hermanas gemelas y al tiempo rivales, latinidad y ortodoxia, constituyen la semilla fundacional de nuestros países. Países muy distintos para observadores superficiales y que, sin embargo, si se hace abstracción de narcisismos nacionalistas, reducidos a lo esencial, son esencialmente lo mismo: son nuestra Europa, desde su nacimiento, una unidad de destino en lo universal, y más claramente que nunca una unidad de destino en el nuevo milenio. Esa Europa nuestra, que vive hoy años decisivos, y que se está jugando su ser, y quizás simplemente su misma existencia con una frivolidad aterradora.

Ucrania y España, dos países de nuestra Europa, distintos y similares al tiempo, están unidos asemás por un rasgo común de apasionamiento, en ocasiones excesivo, que nos diferencia de la Europa del norte. No parece que el paraíso protestante impoluto al que hiciera referencia Nikolay Gumiliov sea lo nuestro.

Para mí ha sido una gran satisfacción que mi carrera profesional me llevara un día a Ucrania, país al que desde entonces me liga una relación muy especial.

Para terminar quisiera resaltar la excelente traducción de la hispanista Olena Kúrchenko, quien de esta manera continúa su meritoria labor de mediación en la relación cultural de nuestros países.

Сонячний хорал

Туман оповив передмістя столиці,
Столиці, де завжди усміхнені лиця,
Де вальси і польки звучать повсякчас,
Сьогодні туман заколисує нас.
А потім із півночі вітер холодний
Подує, неначе з якоїсь безодні,
І протяг шалений розгонить туман
Цей біло-сріблистий, цей каторжний бран.
І далі, можливо, засяє світило,
І землю зігріє, і душу, і тіло,
Щоб впасти нечутно за гори круті
Й тримати народ в безпросвітній сльоті.
Перепади дикі цієї погоди
Впливають на настрій, здоров'я і вроду.
Тож мапу беру і читаю слова,
Прекрасніше котрих в житті не бува.
Валенсія, Росес, Толедо, Малага,
Альяги, Морельї, Альмерії спрага,
І острів Кабрера, і мис Трафальгар –
Іспанії код, ні Іспанії чар.
Ця мова мене огортає гіпнозом:
Більбао, Севілья, Леон, Сарагоса,
Гранада, Кордова, Алора, Ніхар –
Іспанії код, ні Іспанії чар.
І раптом так млосно запахне троянда,
Засохла в обіймах міцних фоліанта,
І вітер гарячий торкнеться чола,
І стануть хоралом магічні слова.

La soleada coral

La niebla envolvió las afueras de la capital.
La capital, donde siempre son sonrientes las caras.
Donde los vals y las polkas suenan constantemente.
Hoy la niebla nos mece.
Y luego desde el norte un viento frío
soplará, como de algún abismo.
Y la corriente alocada dispersará la niebla,
este alocado viento blanco como la plata.
Y luego, a lo mejor, alumbrará la luna
y calentará la tierra, y el alma y el cuerpo
para caer silenciosa tras las montañas empinadas
y tener al pueblo en el tenebroso barro.
Los cambios salvajes de este tiempo
afectan el humor, la salud y la belleza.
Así que tomo un mapa y leo palabras.
Más bonitas no puede haberlas en la vida.
De Valencia, Roses, Toledo, Málaga,
Aliaga, Morelia, Almería la sed,
y la isla de Cabrera, el cabo Trafalgar –
un código de España, no, mejor los hechizos de España.
Esta lengua me arropa con hipnosis:
Bilbao, Sevilla, León, Zaragoza,
Granada, Córdoba, Álora, Níjar –
un código de España, no, mejor los hechizos de España.
Y de repente tan lánguidamente huele la rosa.
Se secó en los abrazos fuertes del folio.
Y el viento caliente toca la frente.
Y serán una coral las mágicas palabras.

Лас Пальмас

Лас Пальмас – це ліс пальм і море клумб.
Тут зупинявся Христофор Колумб.
Коли ще міста не було на карті.
Та капітан вподобав берег цей.
Тут виник форт, а згодом корабель
Вже кидав якір при портовій варті.
Тут розгорталась справжня пастораль:
Рибацькі хижки, вібіско, мигдаль,
Стрункі красуні кольору кориці,
Вночі гітар отой глибокий спів,
В якому день і ніч сплелись навпіл,
І в світлі вогнищ вирізьблені лиця.
А нині ми блукаєм – я і ти,
Відшукуєм загублені сліди
На мальовничих вуличках Вегети
І уявляєм, як у місці цім
Жив мужній люд, нескорений ніким.
Сам Нельсон загубив тут еполети.
І Лас Кантерас – золотий ландшафт,
Й Тунігуада – лавра гострий пах,
І де Бандама – вулканічний спогад,
І океана кобальт довкруги,
І менестрелі, сповнені снаги,
І стежка на піску, вузька й волога.

Las Palmas

Las Palmas – es un bosque de palmas y un mar de flores.
Aquí paraba Cristóbal Colón
cuando la ciudad aún no estaba en el mapa.
Pero al capitán le gustó esta costa.
Aquí apareció la fortaleza, y en seguida el buque
ya echaba el ancla junto a los guardianes del puerto.
Aquí empezaba una verdadera pastorela:
las cabañas de pescadores, el hibisco, la almendra,
unas esbeltas bellezas de color canela.
En la noche de guitarras, aquel profundo canto,
en el que el día y la noche se entrelazaron por mitades
y la luz de las hogueras, las roscadas caras,
y ahora nosotros vagamos – tú y yo –
tratamos de encontrar las huellas perdidas
en las pintorescas calles de Vegeta
e imaginamos cómo en un sitio así
vivía gente valiente, no domada por nadie.
El propio Nelson perdió aquí las charreteras.
Y Las Canteras – el dorado paisaje -
y la Tuniguada – de laurel es el agudo aroma –
y en donde la Bandama – es un volcánico recuerdo –
y el oceánico cobalto alrededor,
y los trovadores, llenos de inspiración.
Y un sendero en la arena, estrecho y húmedo.

Фламенко у "Лукані"

Починаєм фламенко…
Наче білі фламінго
Випливають на сцену
Дві красуні, дві жінки.
Розридалася пісня,
Розривається серце,
Розгортається дійство
У шаленому герці.
Дві красуні у білім,
Два сеньйори у чорнім.
Скільки пристрасті й сили
У сухім передзвоні
Кастаньєт і підборів,
І гітар переборів,
І хрипкому фальцеті
Співака із Фіорі.
Наче вир неминучий
Темних вод океанських
Нас поглине фламенко,
Закружляє у танці
І залишить у душах
Обережних і млявих,
Обпік ризику дужий,
Дотик зради лукавий.

Flamenco en Lucán

Que empiece el espectáculo…
como unos blancos flamencos
salen flotando sobre el escenario
dos bellezas, dos mujeres.
La canción comienza un llanto
empieza a romperse el corazón,
empieza la acción
con un duelo demente.
Dos bellezas de blanco,
dos señores de negro.
Cuánta pasión y fuerza
en un seco repique
de castañuelas y tacones,
y de guitarras, melodías,
y en el ronco falsete
del cantante de Fiora.
Como una vorágine inevitable
de las oscuras aguas oceánicas
nos absorberá el flamenco,
nos sumergirá en la danza
y dejará en las almas,
cautelosas y agotadas,
la quemadura del riesgo profunda,
el toque de la traición maligno.

Плайя дель Інглес

Це небо бездонне,
Це небо високе,
Це небо ясне,
Мов божественне око.
Це небо над нами
Таке недосяжне
Й для доброго помислу
Й для сили вражої.

Playa del Inglés

Este cielo sin fondo.
Este cielo alto.
Este cielo claro.
Como un ojo divino,
este cielo sobre nosotros
es tan inalcanzable.
Y para un buen pensamiento.
Y para la fuerza hostil.

Про те, що не збулося…

Відламаю бісквіт…
Він крихкий і прозорий.
Сходи від ресторану
Збігають у море.

У повітрі пливе
Пах тривкий ламінарій.
Хай підожде мене
На міському бульварі

Чоловік у плащі,
Той чужинець славетний,
Про якого "гудуть"
Всі газети й буклети.

Сірий день дощовий,
Чайки тоскно кигичуть.
Чоловіче в плащі,
Як задума вам личить.

Надвечір'я смутне
На веснянім бульварі,
Поглина всіх і все
Вічний пах ламінарій.

De aquello que no pudo ser

Despedazaré el bizcocho...
Es crujiente y transparente.
Las escaleras del restaurante
dan al mar.

En el aire flota
el aroma de las resistentes laminarias.
Que me espere
en el urbano bulevar.

El hombre con la capa.
Aquel, extraño, glorioso.
Sobre quien "zumban"
todos los periódicos y los folletos.

Un día gris de lluvia.
Las gaviotas llaman tristemente.
El hombre con la capa...
¡Cómo le favorece el estar pensativo!

Un atardecer triste
el bulevar de primavera
devora a todos y a todo
el eterno aroma de las laminarias.

Ода винограду Темпранільо

В Рібера-дель-Дуеро
Славетний Темпранільо
І дам, і кавалерів,
Мов золота мантилья,
Заманює у царство
Фруктових ароматів.
Веселість і бунтарство
Їх супроводять радо.
О, тут вино, мов доля,
Жагуче й неминуче,
На пагорбах розлогих
І на прадавніх кручах.
Ці лози Темпранільо,
Неначе райські кущі
Чекають на весілля,
На келихи цілющі.
Так підіймаймо ж чару
За край цей фантастичний,
За голубу чинару,
За янгольське обличчя
Іспанської красуні,
Народ цей достеменний,
За музики відлуння,
Що доліта до мене.

Oda a la uva Tempranillo

En la Ribera del Duero,
el famoso Tempranillo
atrae al reino
de frutales aromas,
tanto a las señoras, como a los caballeros.
Como una dorada mantilla,
la diversión y rebeldía
les acompañan con alegría.
Oh, aquí el vino es como el destino,
apasionado e inevitable.
En las exuberantes colinas
y en los antiguos acantilados.
Estas viñas de Tempranillo,
como como arbustos del paraíso
esperan a la boda,
a las copas curativas.
Así que levantemos la copa
por esa tierra fantástica.
Por el azul sicómoro,
por el angélico rostro
de la belleza española.
Este pueblo es auténtico.
Por el eco de la música
que llega hacia mí.

Трохи спліну

Дощі зненацька оточили нас,
Як враже військо.
Я крізь мур прозорий
Дивлюсь тепер на гори і на море,
Що кольором нагадує топаз.
І знову недочитаний роман
Про тепле місто й пристрасті спекотні
Розраджує моє життя самотнє,
Як кажуть критики, бере у бран.
Так вміє він один – Жоржі Амаду –
Про неземну любов, про смерть і зраду,
Ледь романтично й трохи іронічно.
Про очі грішні й чисті, мов зірниці,
Про юне тіло кольору кориці
І про вітри попутні і зустрічні.
Дощі ідуть. На жаль, прогноз невтішний.
Таємна згода між дощем і мною.
Дивлюсь, як на далекому узвишші
Затягує вершину пеленою.

Un poco de esplín

Las lluvias nos rodearon inesperadamente,
como un ejército enemigo.
Yo, tras una muralla transparente,
contemplo ahora las montañas y el mar,
que por su color recuerda el topacio.
Y de nuevo una novela sin terminar
sobre la cálida ciudad y las pasiones calurosas
consuela mi vida solitaria.
Como dicen los críticos, me cautiva.
Así puede él sólo - Jorge Amado -
de amor sobrenatural, de la muerte y la traición,
apenas romántico y un poco irónico.
Sobre los ojos pecadores y claros, como fulguraciones,
sobre el cuerpo joven de color canela.
Y sobre los vientos en popa y los de proa.
Las lluvias caen. Por desgracia, el pronóstico es desconsolador.
La secreta colusión entre la lluvia y yo.
Contemplo como en las lejanas alturas
se cubre la cima con un velo.

Співи нічної Барселони

О, романсеро, таїна народу…
Палкий вогонь, джерельна прохолода
З'єднались у тобі, сплелись, злились.
Ти дух життя, що на простори рветься.
Хто видобув тебе з грудей, мов серце?
Хто вперше заспівав тебе колись?
"Calaverade"? "Ciento", "Olvidado"…
Про незбагненне, про любов і зраду
Магічний голос розповість мені
І я повірю, що ніщо на світі
Не варто того менту, тої миті,
Коли троянди молоде суцвіття
З твоїм цілунком впаде на вікні.

Los cantos de Barcelona

Oh, romancero, el misterio del pueblo...
El ardiente fuego, la manantial frescura
se unieron en ti, se entrelazaron, se fundieron.
Tú eres el espíritu de la vida, que aspira a los grandes espacios.
¿Quién te extrajo del pecho, como a un corazón?
¿Quién por primera vez te entonó un día?
¿"Calaverde"? "Ciento", "Olvidado"...
Sobre lo incomprensible, sobre el amor y la traición,
la mágica voz me contará a mí.
Y yo creeré que nada en el mundo
vale aquel momento, aquel instante.
Cuando la nueva inflorescencia de la rosa
caiga sobre la ventana con tu beso.

Від Шагала до Пікассо

"Від Шагала до Пікассо"…
Всі гуртом і всі відразу
Стали в чергу до Kunstforum,
Хто порив цей переборе?
І на ланчах, й на обідах
Всі гуртом про очевидне:
Модільяні – бідний геній,
А Шагал – єврейські гени.
А Мірро – веселий сон,
Ті-лім-бі-лі, ті-лім-бом.
Тільки я мовчу байдуже,
Бо не гріють мою душу
Ні Кандінський, ні Далі
Ті-лім-бі-лі, тю-ель-рі.
Є в славетному музеї
Зала – сонячна алея.
Там великий Рафаель
Для богів, не для людей.

Desde Shagall hasta Picasso

Todos juntos y todos a la vez
hacen cola para entrar en el Kunstforum,
¿quién parará esta vehemencia?
En los almuerzos, y en las comidas
todos juntos sobre lo obvio:
Modigliani - un pobre genio.
Y Shagall - los genes judíos.
Y Miró - un alegre sueño,
Ti-lim-bi-li, ti-lim-bom.
Sólo yo estoy callada indiferente,
porque no dicen nada a mi alma
ni Kandinsky, ni Dalí
Ti-lim-bi-li, Tui-le-ries.
Hay en el famoso museo
una sala - la soleada arboleda.
Allí está el gran Rafael
para los dioses, no para los humanos.

Старий альбом

Пікассо у Парижі. Дивний час,
Що досі раптом потрясає нас,
Давно минув. Одцвів, мов квіт конвалій.

Старий альбом тримаю у руках…
Сторінка перша… Хто це? Де це? Ах…
Пікассо і Фудзіта у Версалі.

Іспанець і японець… Це союз!
Який коктейль християнства і буддизму!
Ще трохи "сюру", лірики, кубізму.

Два грами монархізму й комунізму,
Ще трохи дадаїзму й еротизму
І цілий гурт прекрасних юних муз.

Старий альбом нам помахав крилом
Літ, що минули у кафе Ротонда.
Змінився світ – не та богема й фронда.

І генія зі сонячним чолом
Уже нема. І позіхаю я
На бієнале і на вернісажах,

Бо ностальгія, мов навроки вражі,
Любов'ю до Фудзіти спопеля.

El viejo álbum

Picasso en París. Un extraño tiempo,
que todavía de repente nos conmueve.
Hace mucho que pasó. Marchitaron, como unos muguetes.

Cojo en las manos el viejo álbum ...
La página primera ... ¿Quién es? ¿Dónde es? Ah ...
Picasso y Fujita en Versalles.

Un español y un japonés ... ¡Esto es una alianza!
¡Qué cóctel de cristianismo y budismo!
Un poco más de surrealismo, de lírica, de cubismo.

Dos gramos de monarquía y de comunismo,
un poco más de dadaísmo y de erotismo
y todo un grupo de bellas jóvenes musas.

El viejo álbum nos agitó con el ala
de los años, que han pasado en el café "Rotonda".
Cambió el mundo - no es ésta la bohéme y la fronda.

Y el genio con la soleada frente
ya no está. Y bostezo yo
en Bienal y en vernissage,

Porque la nostalgia, como si un enemigo
me hubiese echado un mal de ojo,
me hace sufrir de amor por Fujita.

Пабло Пікассо і Катерина Білокур
Зустріч, яка не відбулась

"Якби ми мали художницю такого рівня майстерності, то змусили б заговорити про неї цілий світ".

Пабло Пікассо

I

Коли на Міжнародній виставці у Парижі
Пабло Пікассо побачив картину
Катерини Білокур "Цар-Колос",
Він зрозумів, що попри кубізм,
Дадаїзм, сюрреалізм і абстракцію,
Світ ПРЕКРАСНОГО продовжує існувати…
Щось подібне відчула і я,
Прийшовши на відкриття виставки
"Катерина Білокур. Хочу бути художником!"
Попри війну, брехню і зраду влади,
Хижацтво олігархів, відсутність україноцентризму,
Соціального захисту, патріотичної преси,
Сучасних доріг, справедливих законів,
Україна продовжує існувати
І залишається неймовірно красивою.

Pablo Picasso y Katerina Bilokur
El encuentro que no tuvo lugar

"Si nosotros tuviéramos a una artista de este nivel de competencia, obligaríamos a hablar de ella el mundo entero".

Pablo Picasso

I

Cuando en la Exposición Internacional de París
Pablo Picasso vio la pintura
de Katerina Bilokur "El Zar-Espiga"
entendió, que a pesar del cubismo,
dadaísmo, surrealismo y la abstracción,
el mundo de LO BELLO sigue existiendo ...
Algo parecido sentí yo también,
al llegar a la apertura de la exposición
"Katerina Bilokur. Quiero ser artista!"
A pesar de la guerra, la mentira y la traición del gobierno,
los depredadores oligarcas, la falta de ucranianocentrismo,
de protección social, de prensa patriótica,
de carreteras modernas, de leyes justas,
Ucrania sigue existiendo
y sigue siendo increíblemente hermosa.

II

Електро-акустичний перформанс "Літати…" –
(Аудіо-інсталяція з використанням
Прийомів алгоритмічної композиції
Concerto misterioso мого друга
Композитора-авангардиста Леоніда Грабовського),
На виставці Катерини Білокур
Вразив мене пронизливою правдою про нас,
Так само, як Пако де Люсія
У виконанні українського гітариста
Левка Вітошинского у весняному Відні.

II

Una performance electro-acústica "volar ..." –
(una audio-instalación con uso de
las técnicas de una algorítmica composición
del Concertó misterioso de mi amigo
compositor-vanguardista Leonid Grabovski),
en la exposición de Katerina Bilokur
me impresionó la perspicaz verdad sobre nosotros,
Al igual, que Paco de Lucía,
en la actuación de un guitarrista ucraniano,
Levkó Witoszynskyi, en la primaveral Viena.

Любов Пабло Пікассо

I

У нього так бувало завжди –
Нова любов і нова сторінка творчості.
Антіб, море, кераміка…
Шал кохання, що перероджувався
у шал натхнення.
Він працював невтомно, ніби відчував,
Що життя добігає кінця.
Тарелі, створені в Антібі,
Розлетілись по світу, мов дрони любові.
Найбільше їх осіло в горах Хаконе,
що побіля Токіо.
Японський міліонер-дивак
Фанатично скуповував їх
Аж поки не відкрив власний музей
Пабло Пікассо.
Які примхливі колізії життя,
Часом, чекають на нас…
Та хіба закоханий художник,
Вкладаючи усе тепло своїх долонь
І весь вогонь свого палкого серця
у холодну глину,
Сподівався, що вони зігріватимуть когось
на берегах Ашіноко.

El amor de Pablo Picasso

I

Él así lo tenía siempre –
un nuevo amor y una nueva página de la creación.
Antibes, el mar, la cerámica.
Travesura del amor que renace
en la travesura de la inspiración.
Él trabajaba sin descanso, como si sintiese
que la vida está llegando a su fin.
Los platos, creados en Antibes,
se dispersaron por el mundo, como unos drones de amor.
La mayoría de ellos se establecieron en las montañas de
Hakone, que está cerca de Tokio.
Un japonés millonario y estrafalario
los compraba fanáticamente
hasta abrir su propio museo de Pablo Picasso.
Qué caprichosas vueltas de la vida
a veces nos esperan ...
Pero acaso pudo un enamorado artista
poniendo toda la calidez de sus manos
y todo el fuego de su ardiente corazón
en la fría arcilla,
esperar que calentasen a alguien
a orillas del Ashinoko.

II

На антібському базарі
Купую молодий груєр
У рожевощокого велетня…
Відрізає кусень сиру
І аж прицмокує від задоволення,
Пишається якістю продукту.
Загортає сир у провощений папір,
Зав'язує червоною мотузочкою –
Виходить просто розкішно!
"У мого діда груєр купував
Сам сеньйор Пікассо
Для своєї коханої Фанцуаз", –
Говорить товстун з щасливою
Усмішкою людини, яка знає,
Для чого прийшла у цей світ.

II

En el mercado de Antibes
compro un joven gruyére
a un gigante de mejillas sonrosadas...
Corta un trozo de queso
y hasta chasquea de placer.
Está orgulloso por la calidad del producto.
Envuelve el queso en un papel encerado,
lo ata con una cuerda roja -
¡simplemente un lujo!
"A mi abuelo le compraba el gruyére
el propio señor Picasso
para su querida Jacqueline ", -
dice el gordete con la feliz
sonrisa del hombre que sabe
a qué vino a este mundo.

III

Я заздрю художнику: рух олівця –
І з білого хаосу, ніби крізь шибку,
Проступить овал дорогого лиця,
Озветься мелодія голосом скрипки.

О світла і музики ніжний тандем,
Ця легкість приблизна між духом і тілом.
Модель ми впізнали, але не збагнем,
Чого тут бракує і що тут надміру.

Ця жінка, що в різьбленім кріслі сидить,
Звичайна, як інші, але одночасно
Вона до безумства, до крику прекрасна,
Над нею безсмертя нев'януча віть.

Бракує… Надміру – неточність у слові.
Це вибух любові, любові, любові.

III

Le envidio al pintor: un movimiento del lápiz -
y del blanco caos, como tras un vidrio,
aparecerá el óvalo del querido rostro,
sonará una melodía con la voz del violín.

Oh, dulce tándem de luz y de música
esta vaga ligereza entre el alma y el cuerpo.
hemos reconocido el modelo, pero no comprendemos
lo que falta y lo que sobra aquí.

Esta mujer, que en un sillón tallado está sentada,
normal, como las otras, pero a la vez,
ella es, hasta la locura, hasta el grito, hermosa.
Sobre ella está la inmarcesible rama de la inmortalidad.

Aquí falta ... O sobra - no hay palabra exacta,
es una explosión de amor, amor, amor.

Ніч фламенко
на токійських Роппонгах…

Японська красуня у рожевому,
Ритми алегріас, Андалузії вітер.

Una noche de flamenco
en los Roppongi de Tokio...

La japonesa belleza de rosa,
los ritmos de alegrías, viento de Andalucía.

Весна у Севільї

Помаранчеві дерева.
Аромат акацій. Темно.
Це весняна ніч в Севільї,
Загадкова, незбагненна.

Ще хвилина – місяць вийде
І засяє сад духмяний.
Це весняна ніч в Севільї,
Гіпнотична, полум'яна.

Линуть звуки романсеро,
Плач гітари, сміх юначий…
Це весняна ніч в Севільї,
Незабутня і гаряча.

La primavera en Sevilla

Los anaranjados árboles.
El aroma de las acacias. Está oscuro.
Esa primaveral noche en Sevilla,
es misteriosa, inconcebible.

Otro minuto - la luna saldrá
y brillará el jardín perfumado.
Esa primaveral noche en Sevilla
es hipnótica, ardiente.

Fluyen los sonidos de un romancero,
el llanto de la guitarra, una risa joven ...
Esa primaveral noche en Sevilla,
es inolvidable y caliente.

Корида у Севільї наприкінці XIX століття

Це було так давно.
До кориди готувалось усе місто
Лише одинадцять тисяч
Щасливців мали місця,
Проте, переважна більшість громадян,
Що залишалась "за бортом",
Ні на хвилину не припиняла
Очікувати на бій, ніби очікувати на свято.
І ось, нарешті, публіка заповнювала цирк…
Андалузькі красуні у білих шовкових сукнях
І білих мантильях, прикрашених азаліями і
трояндами…
Чоловіки у канотьє, атласних камізельках
І британських тренчах…
Сміх, гамір, крики продавців води, креветок,
Апельсинів та бісквітів.
Це був час славетних тореро –
Лагартіхо та Фраскуело.
Коли хтось з них з граціозною легкістю
Заколював шпагою бика, глядачі
Приходили у шалений, неймовірний захват:
Чоловіки кидали на арену сигари, капелюхи, апельсини,
А дами – квіти і цидулочки.
Потім величезний натовп,
Схвильовано і збуджено обговорюючи щойно побачене,
Виливався на вулиці Севільї.
А далі – музика, музика, музика…
Радість… Радість… Радість…
Щирість… Щирість… Щирість…

Це – Іспанія!

Una corrida en Sevilla a finales del silgo XIX

Eso fue hace mucho tiempo.
Toda la ciudad se preparaba para la corrida.
Sólo unos once mil
privilegiados tenían sus asientos,
sin embargo, la gran mayoría
que quedó "fuera",
ni por un momento dejó
de esperar la lidia, como se espera una fiesta.
Y aquí, por fin, el público llenaba el circo...
Las bellezas andaluzas con sus vestidos de seda blanca
y con blancas mantillas, adornadas con azaleas y rosas ...
Los hombres con canotieres, chalecos de raso
y gabardinas británicas.
La risa, el ruido, los gritos de los vendedores de agua, de gambas,
de naranjas y galletas.
Este fue el tiempo de los famosos toreros -
Lagartijo y Frascuelo.
Cuando uno de ellos con una graciosa facilidad
pinchaba con la espada al toro, los espectadores
llegaban a una furiosa, increíble emoción:
los hombres tiraban a la plaza los cigarros, los sombreros,
las naranjas,
y las señoras – flores y notitas.
Luego una gran multitud
fluía por las calles de Sevilla,
discutiendo emocionada y excitadamente
lo que acababan de ver.
Y luego – música, música, música ...
Alegría ... alegría ... alegría ...
Sinceridad... Sinceridad ...Sinceridad ...
¡Esto es España!

Сальвадор Далі

"…О, Сальвадоре Далі з оливковим голосом.
Я говорю про те ж саме, про що говорить
Твоя персона і твоя творчість.
Більше, аніж твій незрівнянний пензель,
Я хвалю напрямок твоїх стріл,
Оспівую твоє ніжне астрономічне серце".
Федеріко Гарсіа Лорка

I

Це все було ще до сюрреалізму…
Рожева бухта ув обіймах бризу,
Сільський майдан із виходом на пляж,
Білюсінькі, мов сніг, рибацькі хижки,
Човни, що відпливали в море нишком
І повертались на нічний кураж.

Це південь Каталонії палкий…
Гірська гряда на відстані руки,
Пейзаж величний і міцний, мов криця,
Примушує забути світ дрібниць.
Лягти б на спеклу землю горілиць
І розмовляти з Богом, як годиться.

Долаєм перевал і ми в селі,
В Кадакесі, тут народивсь Далі.
Прекрасний край, суворий і пустельний.
Тут свій і споконвічний триб життя.
Ти – весь, як на долоні, мов дитя,
Під доглядом очей палких і темних.

Спадає вечір. Прохолоди час.
І каталонки строгі, без прикрас,
Сідають на парканчики камінні
І в'яжуть сіті. Дідусі в кафе
Цигарки крутять й згадують про те,
Коли і з ким кохались в ночі сині.

А прийде ніч і кобла зазвучить.
І все село до танцю стане вмить,
І пристрасті приховані сардани
Розпалюватимуть палкі серця.
Цей танок без початку і кінця,
Жаданий, мов любов, щемкий, мов рана.

Треба бути босим або у м'яких сандалетах, аби шум кроків не заважав музиці. Досить підійти до кола і, ні на хвилину не перериваючи руху, руки роз'єднаються, аби без жодного слова прийняти вас у родинне лоно. І тоді зненацька на вас нахлине щастя тільки від відчуття того, що ваші руки знаходяться в інших руках.

Оцій цупкій, просоленій землі
Своє кохання присвятив Далі.
Його картини перші невідомі,
Але без них визнання б не прийшло.
Вони коріння дерева того,
Що виросло при материнськім лоні.

Salvador Dalí

"...¡Oh, Salvador Dalí de voz aceitunada!
Digo lo que me dicen tu persona y tus
cuadros.
No alabo tu imperfecto pincel adolescente,
pero canto la firme dirección de tus flechas.

Canto tu bello esfuerzo de luces catalanas,
tu amor a lo que tiene explicación posible.
Canto tu corazón astronómico y tierno,
de baraja francesa y sin ninguna herida."

Fécíerico García Lorca

I

Todo esto fue antes del surrealismo...
La rosada bahía en los abrazos de la brisa,
una plaza rural con salida a la playa,
blanquísimas, como la nieve, las cabañas de pescadores.
Los barcos, que salen navegando al mar en silencio
y volvían al fanfarroneo nocturno.

Es el sur de la Cataluña ardiente...
La cadena montañosa está a dos pasos.
El paisaje grandioso y fuerte, como acero.
Obliga a olvidar el mundo de bagatelas.
Me tumbaría en la ardiente tierra de espalda
y hablaría con Dios, como es debido.

Superamos el puerto de la montaña y estamos en el pueblo.
En Cadaqués, aquí nació Dalí.
Hermoso lugar, duro y desierto.
Aquí hay una forma de vida particular y antigua.
Tú estás como en la palma de la mano, como un bebé,

bajo la vigilancia de unos ojos ardientes y oscuros.
Cae el atardecer. Tiempo de frescura.
Y las catalanas serias, sin adornos
se sientan en las vallitas de piedra
y tejen las redes. Los abuelitos en los cafés
envuelven los cigarrillos y recuerdan aquello.
Cuándo y con quién se amaban en las noches azules.

Y llegará la noche y sonará la cobla.
Y todo el pueblo se pondrá a bailar al instante
las ocultas sardanas de la pasión.
Encenderán los ardientes corazones.
Esta danza es sin principio ni fin.
Codiciosa, como el amor, oprimida, como la herida.

Hay que estar descalzo, o con unas blandas sandalias, para que el ruido de los pasos no moleste a la música. Es suficiente el llegar al círculo y sin interrumpir ni por un instante el movimiento las manos se separarán para aceptaros en el seno familiar sin una sola palabra. Y entonces, de repente les llegará la felicidad simplemente por la sensación de que sus manos están en otras manos.

A esta pesada, salada tierra,
le dedicó Dalí su amor.
Sus pinturas primeras desconocidas,
pero sin ellas el reconocimiento no hubiera llegado.
Ellas son las raíces del árbol aquel,
que creció en el seno materno.

II

"Якби я міг, я б тисячу разів знімав і одягав
черевички на ноги Га́ли"
Сальвадор Далі

Бронзовий від засмаги, як мулат,
З волоссям синьо-чорним, мов перука,
В блузоні із жабо, мов акробат,
Закінчує по скелях променад
Цей денді, цей дивак з очима Лука.
Він поспішає на аперитив,
Щоб випити на площі під платаном
За зустріч із Марі і Каєтано.
Така тут звичка чи, сказати, триб.

Але за столиком маленького кафе у центрі Кадакеса сиділи і зовсім незнайомі люди. Рене Магрітт, божевільний бельгієць, картини якого обожнював сам Андре Бретон, Каміль Гоеманс, хрещений батько художників-сюрреалістів, і славетний Поль Елюар з дружиною, з Га́ла.

Любов вразила Далі, мов удар блискавки. В один момент з сором'язливого провінціала він перетворюється на палкого тирана. За кілька днів Га́ла "падає" перед цим, набагато молодшим за неї і, таким відворотним, з першого погляду, юнаком.

А поки він стрибає, мов коза,
Худющий хлоп на прізвисько Маріцин.
Оливкові дерева ніби в ризах,
Вода у джерелі, немов сльоза.
Співають цвіркуни в сухих кущах,

Нещадно палить сонце, трамонтано
Гуляє по долині Ампурдана,
І море сяє, і над морем – птах.
Цей променад, ним править чистий фатум.
Ні каяття не буде, ні розплати.
Щасливий жереб кинуто з небес.
Тут вмер Маріцин, а Далі воскрес.

II

"Si yo pudiera, miles de veces quitaría y pondría
los zapatitos en los pies de Gala"
Salvador Dalí

Bronceado por tanto sol, como un mulato,
con el pelo azulino y negro, como una peluca,
en un blusón con gorguera, como un acróbata,
acaba su paseo por las rocas
este dandy, este estrafalario con los ojos de Lucas.
Él tiene prisa para el aperitivo,
por beber en la plaza bajo el plátano.
Por el encuentro con Mari y Cayetano.
Así es aquí el hábito o, mejor dicho la forma de vida.

Pero en la mesa del pequeño café en el centro de Cadaqués también estaban sentadas personas por completo desconocidas.

René Magritte, un loco belga, cuyos cuadros adoraba el propio André Bretón, Camille Goemans, el padrino de los pintores surrealistas y el famoso Paul Éluard con la esposa, con Gala.

El amor impresionó a Dalí como una caída del rayo. El tímido provinciano se convierte en un ardiente tirano.; En unos días, Gala "cae" delante de él, un muchacho mucho más joven que ella y tan asqueroso a primera vista.

Y mientras él salta como una cabra,
un delgadísimo muchacho llamado Maricín,
los olivos como vestidos con hábitos,
el agua en la fuente, como una lágrima.
Cantan los grillos en los secos árbustos,
sin piedad quema el sol, tramontano

pasea por el valle del Ampurdán,
y el mar brilla, y sobre el mar, un pájaro.
Este paseo lo dirige un simple destino.
Ni arrepentimientos habrá, ni juicio.
El destino feliz enviado desde el cielo.
Aquí murió Maricín, y Dalí resucitó.

III

"Я люблю Га́ла більше, ніж батька,
більше, ніж матір, більше, ніж гроші,
і навіть більше, ніж славу"
Сальвадор Далі

"І що ж таке любов?" – мене спитали.
"Таємний надих!" – твердо відказала.
Зустрінете ще рідше, ніж талант.
Великий раритет – любов, братове,
Зачовгане й замизгане це слово,
По суті – шифр для кавалерів й дам.
Це таїна. Найбільша наша тайна.
І більш мене про неї не питайте.
Даваймо пригадаємо Далі…
Цей веселун, цей незалежний геній,
По суті, став рабом російських генів,
Гомером став життєпису Га́ли.
Він був рабом. Так-так, її рабом.
Виконував капризи й забаганки
Своєї невситимої коханки
Й вважав своє життя щасливим сном.

Жоден художник за весь час людської цивілізації не створив портретів своєї музики стільки, скільки Далі портретів Га́ла. "Сонячний удар", як жартували друзі, отриманий в Кадакесі 1929 року, тривав усе довге життя митця, аж до самої його смерті у 1989 році. Чому Далі полюбив цю мізантропку з осиною талією і глибоко посадженими зіницями маленьких очей, силуваною, нещирою посмішкою вузьких уст, посмішкою, що скоріше нагадувала гримасу зверхності або скепсису? Що він

знайшов у цій шалено скнарій самітниці, яку називав "янголом рівноваги", і до якої ставився все життя, як до королеви?

Отож воно і є. А ви вважали,
Зітхання, погляд, зустріч на причалі,
Букет азалій, Мендельсона марш –
Це вже любов? О ні – це тільки шарж
Не те, про що читали ми і снили,
Але в житті ніколи не зустріли.
Сідає сонце. Парк Оранжері
Стає рожевим, мов корал на дні.
Спадає спека. Я зітхнула радо,
Бо дописала плутаний цей вірш.
Співав фонтан і заливався чиж,
Й, здавалось, час застиг в обіймах саду.

III

"Quiero a Gala más que a mi padre,
más que a mi madre, más que el dinero,
y hasta más que la gloria"
Salvador Dalí

"¿Y qué es el amor?" – me preguntaron.
"Una secreta inspiración" – con certeza respondí.
Lo encontraréis más diseminado, que el talento.
Una gran rareza – es el amor, fraternal –
desgastada y descolorida suena esta palabra.
En la esencia – es un código para
los caballeros y las damas –
es un misterio. El mayor misterio nuestro.
Y no me preguntéis más de ello.
Recordemos a Dalí...
Este jaranero, este genio independiente
en la esencia, fue un esclavo de los genios rusos
el Homero fue de la biografía de Gala.
Él fue un esclavo. Sí sí, su esclavo.
Cumplía los caprichos y deseos
de su insaciable amante.
Y creía que su vida era un sueño feliz.

Ningún pintor, durante todo el tiempo de la civilización humana, ha creado tantos retratos de su musa cuantos Dalí hizo de Gala. "Insolación", como bromeaban los amigos, que le dio en Cadaqués en 1929, se mantuvo durante toda la larga vida del artista, hasta su muerte en 1989, ¿Por qué Dalí se enamoró de esta misántropa con su cintura de avispa y sus pupilas profundas y sus ojos pequeños y una forzada, insincera sonrisa en los labios estrechos, la sonrisa, que más bien parecía una mueca de

superioridad o de escepticismo? ¿Qué ha encontrado en esta solitaria tremendamente tacaña, que nombraba "el ángel del equilibrio", y a la que trató toda la vida, como a una reina?

Esto es. ¿Y vosotros pensasteis,
el suspiro, la mirada, el encuentro en el muelle.
Un ramo de azaleas, la marcha de Mendelssohn
¿Ya es amor? Oh, no – es una simple parodia
de aquello que leímos y soñamos,
pero nunca encontramos en la vida.
Se pone el sol. El parque Orangerie
se pone rosado, como un coral
en el fondo del mar.
Cesa el calor. Yo suspiro con alegría,
porque he terminado este poema enredado
cantaba la fuente y cantaba un pardillo.
Y parecía que el tiempo se paró
en los abrazos del jardín.

Прощання з Барселоною

I

Ця ніч золота і боса,
У прірві її волосся
Місяця гребінь гострий,
Хустка її – то осінь,
Пекуча пожежа дива.
Ця ніч – мов таємний острів,
Скрипки цвітуть, як брості,
Ллються пісні, мов злива.
Неначе хорали, звучали
Кроки зорі нічної,
І розсипались корали
На грудях її росою.
Спідниця їй розцвітала,
Ніби обрій ранковий,
Щоб над безоднею шалу
Римою стати, словом.
Хто не блукав, не знайде
Стежку оту до неї,
Хто не кохав, рушайте
На пошуки долі своєї.
Ноче, циганочко, ноче,
Фіалко моя безсонна,
Не залишай мене! Хочу
Пити тебе до скону.

Despedida de Barcelona

I

Noche es de oro y descalza,
en el abismo de su cabello
está el peine agudo de la luna,
su pañuelo es el otoño,
incendio ardiente del milagro.
Esta noche es como una isla misteriosa,
los violines brotan como flores,
se vierten canciones como cae la lluvia.
Como un coro sonaban
los pasos de la estrella nocturna,
y se dispersaban corales
en su pecho cual rocío.
Su falda florecía,
como el horizonte de la mañana,
para convertirse sobre un abismo de locura
en una rima, en una palabra.
Quien no ha vagado, no encontrará
el sendero hacia ella,
quien no ha amado, que vaya
a buscar su destino.
Noche, gitanilla, noche,
mi violeta insomne,
¡no me dejes! Quiero
beberte hasta la muerte.

II

Музика звучить сьогодні
Скрізь і усюди,
А я потерпаю від ніжності,
Дивлячись з тераси готелю,
На білих чайок понад пірсом,
Рибальські сіті на березі,
Іграшкові човники в морі,
Срібний туман над далеким
Острівцем вдалині,
І цю блакить, якій нема
Ні початку, ні краю.

II

La música suena hoy.
En todas partes y en cualquier lugar
y yo sufro de ternura,
contemplando desde la terraza del hotel,
las blancas gaviotas sobre el muelle,
las redes de pescadores en la orilla,
los barquitos de juguete en el mar,
la plateada niebla sobre la lejana
islita a lo lejos.
Y este azul, que no tiene
ni principio, ni fin.

III

О, мій Дон Жуане,
Моя Барселоно,
Прощаюся з вами –
Ні Анна, ні донна,
А просто чужинка
З далекого краю.
О, мій Дон Жуане,
Про вас я згадаю
Осіннього ранку
У місті прозорім,
Від котрого дуже
Далеко до моря,
Де плавали брасом,
Де чайки кружляли,
Де так полум'яно
Звучали гітари,
Де ми смакували
Прошюто з Ріоха,
Де вірші читали,
Небавом, потроху.
А ще танцювали
І денно, і ночно.
Уперше в житті,
Я упевнена точно,
Це свято здавалось
Не має кінця.

О ні, незбагненна
Країна оця!
А в Києві листя
Жовтіє і знову
Каштани засипали
Сквери бронзово.
У золоті місто
Й здається неначе
Я чую Іспанії
Подих гарячий.

III

Oh, mi Don Juan,
mi Barcelona.
Me despido de Ustedes –
ni Ana, ni doña,
sino una simple extraña
de un país lejano.
Oh, mi Don Juan,
de Usted me acordaré
una otoñal mañana
en la ciudad transparente,
que está muy lejos del mar.
Donde nadamos a braza,
donde las gaviotas rondaban,
donde tan ardientemente
sonaban las guitarras.
Donde nosotros probamos
jamón de la Rioja.
Donde leímos poemas,
sin prisas, poco a poco.
Y también el baile
de día y de noche.
Por primera vez en mi vida,
esta fiesta parecía
no tener fin.
¡Oh, no, incomprensible
es el país éste!

Y en Kiev las hojas
se ponen amarillas y de nuevo
las castañas cubrieron
las plazas de bronce.
En oro está la ciudad
y parece como si
yo sintiese de España
el aliento caliente.

Цей вірш для Антоніо Гауді

Цей вірш для Гауді. А може
Цей вірш на лист любовний схожий –
Люблю архітектуру я.

І те, що створене віками,
Нагадує у вічність браму,
Нас надихає і сія.

І геній Гауді примхливий,
Неначе квітка чарівлива,
Розквітнув серед теплих міст,

І у Іспанії корону,
Мов діаманти, знову й знову
(Цей невгамовний модерніст),
Додав свій колір, карб і зміст.

Гостинець людства безупинний…
Лишить на ньому слід людині
Вдається зрідка. Доля ця,

Дарована лише Всевишнім,
А серед кращих найчастіше
Господь всміхається митцям.

Сідає сонце. Вечір. Місто –
Таке прекрасне і врочисте.
Невдовзі спалахнуть вогні

І ніжна музика проллється
На площі й вулиці. Здається,
Що це дарунок й Божа ласка
У світі цім іспанська казка.

Estos versos son para Antonio Gaudí

Estos versos son para Gaudí. Pero igual
estos versos parecen una carta de amor.
Adoro la arquitectura.

Y aquello que está creado durante siglos.
Recuerda una puerta a la eternidad.
Nos inspira y brilla.

El genio de Gaudí es caprichoso,
como una flor encantadora.
Floreció entre las cálidas ciudades

y a la corona de España,
como diamantes, una y otra vez,
(este inquieto modernista)
añadió su color, cicatriz y contenido.

Un regalo impagable de la humanidad ...
Rara vez consigue el hombre
dejar una huella. El destino éste,

solamente es concedido por Dios
y entre los mejores con más frecuencia,
Dios sonríe a los artistas.

Se pone el sol. La tarde. La ciudad
es hermosa y grandiosa.
Enseguida estallan las luces

y una dulce música fluirá
por las plazas y calles. Parece
que esto lo soñé yo,

que esto es el regalo y la misericordia de Dios.
Éste es el cuento español en el mundo.

Каєтано

Його звуть Каєтано
оливкова шкіра і палаючі очі
сталева воля і несхитний оптимізм
вогнище життя живлене сицілійськими вітрами
незгасне як сама Сицілія
він сидить під ампірним люстром
три метри заввишки
і пропікає мене антрацитовим поглядом
мовляв я бачу тебе наскрізь чужинко
і знаю наперед все що ти скажеш
у цьому пале
самотній і сильний чоловік
творить життя як деміург
і всі підкоряються його законам
мов слухняні діти вчителеві
за вікнами шумить літній дощ
смеркає
спалахують масивні канделябри
таїна ніби тане у сутінках
загадкових закамарків прекрасного дому
я розумію його
і це так просто адже всі ми люди.

Cayetano

Se llama Cayetano
aceitunada la piel y unos ardientes ojos
la voluntad de acero y un invencible optimismo
el foco de la vida alimentado por los vientos sicilianos
inapagable como la propia Sicilia
está sentado bajo un espejo de estilo Imperio
de unos tres metros de altura
y me quema con una mirada de antracita
como diciendo yo te veo hasta lo más profundo
extraña
y sé por adelantado todo lo que dirás
en este palacio
un hombre solitario y fuerte
hace su vida como un demiurgo
y todos obedecen sus leyes
como unos niños obedientes al profesor
tras las ventanas suena una lluvia veraniega
anochece
se encienden unos macizos candelabros
el misterio parece derretirse en el crepúsculo
de los misteriosos rincones de la preciosa casa
yo le entiendo
y es tan fácil ya que todos somos humanos.

По дорозі до Лорки

I

Горді пагорби Андалузії,
Описати вас не беруся я,
Просто стану тут, під оливою, –
І зітхне душа: "А все ж диво є!"

Вечоріє вже, і церковний дзвін,
Ніби з надр землі, долина з долин,
І сяга небес, і зникає в них,
Обійма окрес мертвих і живих.

De camino a Lorca

I

No me propongo describiros
las orgullosas colinas de Andalucía.
simplemente me pondré aquí, bajo el olivo,
y suspirará el alma: "Pero aún así el milagro existe"

Atardece ya, y el eclesiástico zumbido
como desde las entrañas de la tierra, el valle de los valles,
llega hasta el cielo, y desaparece en él.
Abraza el límite de los muertos y de los vivos.

II

Santa Maria Formosa…
Чий це надгробок у росах,
Що визирає з-під листя троянди
Тихої, наче мантри.
Вечір і дощ накрапає…
Білі пташині зграї…
Кущ олеандрів обабіч дороги…
Рушимо далі, з Богом.

II

Santa María Formosa...
¿De quién es la lápida en los rocíos
que se asoma desde las hojas de la rosa?
silenciosa, como los mantras.
Gotea la tarde y gotea la lluvia...
Unas blancas bandadas de pájaros...
El arbusto de rododendros junto al camino...
Proseguimos adelante, con Dios.

III

"Domine, quo vadis?" – Я питаю,
При дорозі кущ троянд розцвів.
Поряд церква, а над нею – зграя,
Білосніжна зграя голубів.

О свободо! Ти безсмертним духом
Осіняєш істинних синів.
"Domine, quo vadis?" – не послухав,
А тому не вмер і не зотлів.

III

"Domine, quo vadis?" – Yo pregunto.
En el camino floreció un arbusto de rosas.
Cerca está la iglesia, y sobre ella una bandada.
La bandada de palomas blanca como la nieve.

¡Oh, libertad! Tú, espíritu, con espíritu inmortal
asombras a tus verdaderos hijos
"Domine, quo vadis?" – no hice caso.
Y por ello no he muerto, ni me he reducido a cenizas.

Роздум після відвідин музею Прадо

Мільйон вигадливих інтриг
Пізнав мадридський двір.
А хтось на них купони стриг,
Як кажуть, руки грів.

Але цікавий парадокс,
Урок для нас з тобою –
Безсмертними лишились лиш
Веласкеса герої.

Pensamientos después de visitar el museo del Prado

Un millón de peculiares intrigas
conoció la corte madrileña.
Y alguien gracias a ellas sacaba beneficio,
Como dicen, se ponía las botas.

Pero una curiosa paradoja,
una lección para nosotros:
inmortales permanecieron sólo
los personajes de Velázquez.

Caminito

Я танго танцюю
з мужчиною в чорнім,
Повільно і плавно,
і трохи мінорно.
Бо віють сьогодні
сухі трамонтано,
Ми, мов заколисані
тими вітрами.
А потім ми вийдемо
в сад золотавий.
Я завтра до Бонну,
а він до Оттави.
Але незабутня, прекрасна, перлинна
Оця незбагненна прощання хвилина.

Caminito

Yo bailo el tango
con un hombre vestido de negro.
Despacio, suave,
y algo melancólicamente.
Porque soplan hoy
unas secas tramontanas.
Nosotros, como acunados
por aquellos vientos.
Y luego nosotros saldremos
a un jardín dorado.
Yo mañana para Bonn,
y él para Ottawa.
Pero es inolvidable, hermoso, como unas perlas,
este minuto incomprensible de la despedida.

Мода як символ

Літню колекцію 2015 року
Невтомні Дольче і Габбана
Присвятили Іспанії.
Світ – це корида…
В цій метафорі не бачу
Жодного перебільшення.
От і Україну потроху нищить
"Братній" сусід. Але для світу –
Це і досі лише інфо.

La moda como un símbolo

La veraniega colección de 2015,
los incansables Dolce y Gabbana
la dedicaron a España.
El mundo es una corrida...
En esta metáfora no veo
ninguna exageración.
Así y a Ucrania poco a poco la destruye
el "fraternal" pueblo. Pero para el mundo -
esto todavía es sólo información.

Пам'ятник Сервантесу на площі Іспанії у Мадриді

Тільки великі нації здатні
Вшановувати своїх геніїв
Справді велично…
Вкотре обходжу славетний монумент
І розумію: авторам вдалось майже
Неможливе – відбити суть
Іспанського характеру!
Але хмарочоси тут ні до чого…

El Monumento a Cervantes en la plaza de España en Madrid

Sólo las grandes naciones son capaces
de honrar a sus genios
de verdad majestuosamente ...
Una vez más paso por el renombrado monumento
y entiendo: los autores lograron casi
lo imposible - ¡representar la esencia
del carácter español!
Pero los rascacielos aquí sobran...

Про автора

Людмила Скирда – відома українська поетеса, літературознавець, критик, культуролог, лауреат багатьох міжнародних літературних премій. Закінчила філологічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Захистила кандидатську дисертацію. Отримала наукове звання доцент. Викладала модерну українську літературу на кафедрі історії української літератури університету. Написала докторську дисертацію. З 1988-го року переважно жила і працювала закордоном, де її чоловік перебував на дипломатичній роботі (Австрія, Німеччина, Японія, Китай). Книги Людмили Скирди видані англійською, російською, французькою, німецькою, італійською, японською, китайською та іншими мовами. Людмила Скирда –Заслужений діяч мистецтв України. Нагороджена Золотою медаллю Данте Аліг'єрі.

Sobre la autora

Liudmila Skyrdá es una famosa poetisa ucraniana, crítica literaria, culturóloga, ganadora de numerosos premios literarios internacionales. Se graduó en la Facultad de Filología de la Universidad Nacional Tarás Shevchenko de Kíev. Defendió la tesis doctoral y recibió el grado científico de catedrática. Impartió clases de literatura ucraniana moderna en el Departamento de Historia de la Literatura Ucraniana de la Universidad mencionada. Escribió una segunda tesis doctoral. A partir del 1988 vivió y trabajó sobre todo en el extranjero, donde su esposo estaba destinado como diplomático (Austria, Alemania, Japón, China). Los libros de Liudmila Skyrdá fueron publicados en inglés, ruso, francés, alemán, italiano, japonés, chino y otras lenguas. Liudmila Skyrdá es miembro de la Dirección de la Asamblea nacional de escritores de Ucrania, Personalidad emérita del arte de Ucrania. Condecorada con la medalla de oro Dante Alighieri.

Зміст

Передмова 6

Сонячний хорал 10
Лас Пальмас 12
Фламенко у "Лукані" 14
Плайя дель Інгельс 16
Про те, що не збулося… 18
Ода винограду Темпранільо 20
Трохи спліну 22
Співи нічної Барселони 24
Від Шагала до Пікассо 26
Старий альбом 28
Пабло Пікассо і Катерина Білокур
зустріч, яка не відбулась
І. Коли на Міжнародній виставці у Парижі… 30
ІІ. Електро-акустичний перформанс "Літати…" 32
Любов Пабло Пікассо
І. У нього так бувало завжди… 34
ІІ. На антібському базарі… 36
ІІІ. Я заздрю художнику: рух олівця… 38
Ніч фламенко на токійських роппонгах… 40
Весна у Севільї 42
Корида у Севільї наприкінці XIX століття 44
Сальвадор Далі
І. Це все було ще до сюрреалізму… 46
ІІ. Бронзовий від засмаги, як мулат… 50
ІІІ. "І що ж таке любов?" – мене спитали… 54
Прощання з Барселоною
І. Ця ніч золота і боса… 58
ІІ. Музика звучить сьогодні… 60
ІІІ. О, мій Дон Жуане… 62

Цей вірш для Антоніо Гауді *66*
Каєтано *68*
По дорозі до Лорки
І. Горді пагорби Андалузії…..... *70*
ІІ. Santa Maria Formosa…..... *72*
ІІІ. "Domine, quo vadis?"… *74*
Роздум після відвідин музею Прадо *76*
Caminito *78*
Мода як символ *80*
Пам'ятник Сервантесу на площі Іспанії у Мадриді *82*

Про автора *84*

Índice

Prólogo 8

La soleada coral 9
Las Palmas 13
Flamenco en Lucán 15
Playa del Inglés 17
De aquello que no pudo ser 19
Oda a la uva Tempranillo 21
Un algo de esplín 23
Los cantos de Barcelona 25
Desde Shagall hasta Picasso 27
El viejo álbum 29
Pablo Picasso y Katerina Bilokur
El encuentro que no tuvo lugar
I. Cuando en la Exposición Internacional de París… 31
II. Una performance electro-acústica "volar"… 33
El amor de Pablo Picasso
I. Él así lo tenía siempre… 35
II. En el mercado de Antibes… 37
III. Le envidio al pintor: un movimiento del lápiz… 39
Una noche de flamenco en los Roppongi de Tokio... 41
La primavera en Sevilla 43
Una corrida en Sevilla a finales del silgo XIX 45
Salvador Dalí
I. Todo esto fue antes del surrealismo… 48
II. Bronceado por tanto sol, como un mulato… 52
III. "¿Y qué es el amor?" – me preguntaron… 56
Despedida de Barcelona
I. Noche es de oro y descalza… 59
II. La música suena hoy… 61
III. Oh, mi Don Juan… 64

Estos versos son para Antonio Gaudí *67*
Cayetano *69*
De camino a Lorca
I. No me propongo describiros *71*
II. Santa Maria Formosa…..... *73*
III. "Domine, quo vadis?" *75*
Pensamientos después de visitar el museo del Prado..... *77*
Caminito *79*
La moda. El símbolo *81*
El monumento a Cervantes..... *83*

Sobre la autora *85*